

Oplegvel Raadsstuk

Portefeuille J. Nieuwenburg
Auteur Dhr. F. Hermans/ L. van Rossem
Telefoon 5114395 E-mail: fhermans@haarlem.nl
SZW/BB Reg.nr. 2012/371595
Te kopiëren: B & W-vergadering 9 oktober 2012

Onderwerp

Ontwerpbegroting 2013 Werkvoorzieningschap Zuid Kennemerland (Paswerk)

DOEL: Besluiten

De Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) bepaalt waaraan gemeenschappelijke regelingen moeten voldoen, onder andere met betrekking tot de procedure voor de ontwerpbegroting en rekening van het openbaar lichaam. Ingevolge artikel 35 Wgr zendt het Werkvoorzieningschap Zuid Kennemerland Paswerk, de ontwerpbegroting 2012 aan de raden van de deelnemende gemeenten zes weken voor vaststelling door het Algemeen Bestuur van Paswerk.

De raden van de deelnemende gemeenten kunnen hun zienswijze op de ontwerpbegroting voorleggen aan Paswerk. De door het Algemeen Bestuur van Paswerk vastgestelde ontwerpbegroting wordt gezonden aan Gedeputeerde Staten van de provincie.

B&W

1. Het college stelt de raad voor om positief te adviseren met betrekking tot de ontwerpbegroting 2013 van het Werkvoorzieningschap Zuid Kennemerland Paswerk.
2. Het college stelt de raad voor het Algemeen Bestuur van Paswerk te verzoeken om Paswerk de opdracht te geven het negatief subsidieresultaat uiterlijk in 2018 tot nul te reduceren en daartoe voor 31 december 2012 een voor Plan van Aanpak op te stellen.
3. Er zijn geen financiële gevolgen.
4. De deelnemende gemeenten en Paswerk ontvangen daags na besluitvorming informatie over dit besluit.
5. Het college stuurt dit voorstel naar de gemeenteraad, nadat de commissie Samenleving hierover een advies heeft uitgebracht.

Raad:

Besluit in te vullen door griffie	Moties en amendementen in te vullen door griffie
☐ Conform	☐ Ja
☐ Gewijzigd	☐ Nee
☐ Aangehouden	
☐ Afgevoerd	Datum vergadering

Raadsstuk

Onderwerp: Ontwerpbegroting 2013 Werkvoorzieningschap Zuid Kennemerland (Paswerk)

Reg.nummer: SZW/BB/2012/ 371595

1. Inleiding

De Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) bepaalt waaraan gemeenschappelijke regelingen moeten voldoen, onder andere met betrekking tot de procedure voor de ontwerpbegroting en rekening van het openbaar lichaam. Ingevolge artikel 35 Wgr zendt het Werkvoorzieningschap Zuid Kennemerland Paswerk, de ontwerpbegroting 2013 aan de raden van de deelnemende gemeenten zes weken voor vaststelling door het Algemeen Bestuur van Paswerk.

2. Voorstel aan de raad

- Het college stelt de raad voor om positief te adviseren met betrekking tot de ontwerpbegroting 2013 van het Werkvoorzieningschap Zuid Kennemerland Paswerk.
- Het college stelt de raad voor het Algemeen Bestuur van Paswerk te verzoeken om Paswerk de opdracht te geven het negatief subsidieresultaat uiterlijk in 2018 tot nul te reduceren en daartoe voor 31 december 2012 een voor Plan van Aanpak op te stellen.

3. Beoogd resultaat

De raden van de deelnemende gemeenten kunnen hun zienswijze op de ontwerpbegroting voorleggen aan Paswerk. De door het Algemeen Bestuur van Paswerk vastgestelde ontwerpbegroting wordt gezonden aan Gedeputeerde Staten van de provincie.

Het Plan van Aanpak beoogd in gefaseerde stappen een transitie van Paswerk te bewerkstelligen zodanig dat de financiële risico's die de gemeente Haarlem heeft en die gepaard gaan met het uitvoeren van de Wsw in het jaar 2017 tot een structurele oplossing hebben geleid.

4. Argumenten

De ontwerpbegroting 2013 kent geen exploitatietekort en geeft een zo reëel mogelijk beeld van de financiële huishouding bij Paswerk voor het jaar 2013. Het college stelt daarom de raad voor om positief te adviseren met betrekking tot de ontwerpbegroting 2013 van het Werkvoorzieningschap Zuid Kennemerland Paswerk.

5. Kanttekeningen

Negatief subsidieresultaat Wsw:

Ondanks de sluitende begroting van Paswerk is er sprake van een negatief subsidieresultaat op de Wsw. De door het rijk verstrekte Wsw subsidie is ontoereikend. De gemeentelijke subsidies Wsw (€22,6 miljoen) minus de personeelskosten WSW (€24,7 miljoen), ook wel het subsidieresultaat Wsw genoemd, bedraagt in 2013 €2,1 miljoen negatief.

Tot vóór de val van het kabinet kon op basis van de herstructureringsfaciliteit een duurzame regeling voor de financiering van de uitvoering van de Wsw worden bewerkstelligd, door volledige herstructurering van Paswerk. (Zie Aanvraag

herstructureringsfaciliteit Wet sociale werkvoorziening. Reg. Nummer: 2012/119088).

Dat is nu, na het intrekken van de faciliteit, niet langer mogelijk. De noodzaak voor een duurzame oplossing van het tekort blijft echter overeind. Paswerk zal de komende jaren structureel geld tekort komen voor de uitvoering van de Wsw. De rijksbijdrage voor de Wsw is ontoereikend om de kosten te dekken en het wordt steeds lastiger het tekort te dekken door afnemende (re-integratie) middelen en bezuinigingen. Bij ongewijzigd beleid zal het negatieve subsidieresultaat pas na 2017 voor een deel teruglopen als gevolg van natuurlijke uitstroom. Het college wil daar niet op wachten.

Daarom is een alomvattend Plan van Aanpak van Paswerk nodig, vergelijkbaar met de herstructureringsfaciliteit, waarin alle elementen worden meegenomen die de transformatie van het bedrijf bewerkstelligen en daarmee het tekort naar nul terug brengen.

Het Plan bevat in elk geval de volgende onderdelen:

- Vastgoed
- Van binnen naar buiten (oa detacheren)
- Afstoten onrendabele activiteiten
- Acquisitie (binnenhalen van werk)

Het college stelt de raad voor het Algemeen Bestuur van Paswerk te verzoeken Paswerk de opdracht te geven om voor 31 december 2012 een Plan van Aanpak te maken voor het naar nul brengen van het tekort op de Wsw binnen een periode van vijf jaar.

6. Uitvoering

Niet van toepassing.

7. Bijlagen

Ontwerpbegroting 2013 Werkvoorzieningschap Zuid Kennemerland.

Het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris

de burgemeester

8. Raadsbesluit

De raad der gemeente Haarlem,

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders

Besluit:

- om positief te adviseren met betrekking tot de ontwerpbegroting 2013 van het Werkvoorzieningsschap Zuid Kennemerland Paswerk.
- het Algemeen Bestuur van Paswerk te verzoeken om Paswerk de opdracht te geven het negatief subsidieresultaat uiterlijk in 2018 tot nul te reduceren en daartoe voor 31 december 2012 een voor Plan van Aanpak op te stellen.

Gedaan in de vergadering van ... ..

De griffier

De voorzitter

PASWERK

Begroting 2013

Werkvoorzieningsschap Zuid-Kennemerland h/o
Paswerk

OPGESTELD DOOR:

Paswerk

DATUM

7 september 2012

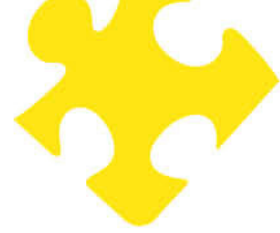
VOOR INFORMATIE:

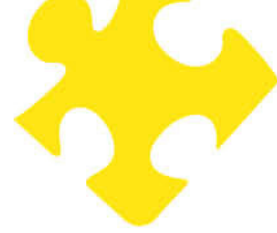
Paswerk

Adres: Spieringweg 835
2142 ED Cruquius
Telefoon: 023 - 54 34 767
Fax: 023 - 54 34 800
E-mail: info@paswerk.nl
Website: www.paswerk.nl

PASWERK

Inhoud

Voorwoord	1
1 Management	3
2 Strategie	4
2.1 Strategisch partner voor mensontwikkeling, leren & werken	4
2.2 Maatschappelijk en financieel presteren met elkaar in balans brengen	4
2.3 Negatief subsidieresultaat compenseren met positief operationeel resultaat.....	6
3 Financiële resultaten	8
3.1 Operationeel resultaat neemt toe.....	8
3.2 Subsidieresultaat onder druk door rijksbeleid.....	10
4 Maatschappelijk presteren	12
4.1 Inzetten op mensontwikkeling bij Wsw-doelgroep werpt vruchten af.....	12
4.2 Overige activiteiten van Paswerk als integraal leer-werkbedrijf	14
5 Risicoparagraaf	16
Bijlage I: programmarekening	18
Bijlage II: reserves, voorzieningen & geldleningen	27
Bijlage III: investeringsoverzicht	28
Bijlage IV: meerjarenoverzicht	29

PASWERK

Voorwoord

In het afgelopen jaar hebben Paswerk en de in de GR aangesloten gemeenten in Zuid-Kennemerland hard gewerkt aan de voorbereiding op de Wet Werken naar Vermogen. In het zicht van de beoogde ingangsdatum van 1 januari 2013, is het wetsvoorstel echter controversieel verklaard. Dit betekent geenszins dat alle werk voor niets is geweest. De geest van de wet, met een 'ontschotte' aanpak voor alle doelgroepen aan de onderzijde van de arbeidsmarkt, kan nog steeds op veel draagvlak rekenen. Als breed leerwerkbedrijf speelt Paswerk actief in op deze gedachte, ten behoeve van een effectieve oplossing voor zoveel mogelijk mensen met een beperking of anderszins een afstand tot regulier werk. En ten behoeve van een zo efficiënt mogelijke benutting van de bij Paswerk opgebouwde kennis en infrastructuur en daarmee te behalen synergie en kostenbesparingen.

Met de voorliggende begroting voor 2013 presenteert Paswerk haar plannen voor het komende jaar. Sleutelwoorden zijn kostenbesparingen, doorstroming en uitplaatsing en doorontwikkeling van de medewerkers van de verschillende bedrijfsonderdelen van Paswerk. Zowel de effectiviteit van onze werkzaamheden als de daarmee gemoeide kosten zijn afhankelijk van een succesvolle samenwerking van Paswerk met de aangesloten gemeenten en andere partners. Dit krijgt onder meer vorm door de intensivering van de directe bemiddeling van mensen uit de WWB, samen met de gemeentelijke sociale diensten, na succesvolle samenwerking op dit vlak in 2012, en in meer schoonmaakwerk voor gemeenten. Paswerk gaat ook nieuwe samenwerkingsverbanden aan met het bedrijfsleven en maatschappelijke partners.

In 2013 gaat Paswerk door met het waar nodig reorganiseren en het door middel van samenwerking verder versterken van het bedrijf. Het metaalbedrijf gaat samenwerken met scheepswerf De Chinook op een nader te bepalen locatie. De medewerkers zullen werken op basis van detachering. Paswerk investeert verder in activiteiten op het gebied van dagbesteding. Deze activiteit zal met het beschut werken een geïntegreerde afdeling vormen. In samenwerking met de Hartekamp groep, Heliomare en het RIBW, wordt een gezamenlijke dagbestedingsactiviteit ontwikkeld in Haarlem-Oost. De bedoeling is om vanuit een gezamenlijke visie een eerste stap te zetten in het toekomstige Wmo-domein. De intentieverklaring is getekend en de projectgroep komt in oktober 2012 met een eerste verkenning.

Paswerk levert voor 2013 een sluitende begroting aan. Ten opzichte van 2012 zullen de kosten fors lager liggen door gerichte efficiencymaatregelen, verlaging van het ziekteverzuim en verhoging van de arbeidsproductiviteit per medewerker. Hierdoor kan Paswerk een netto omzet van € 13 miljoen realiseren, net als in 2012, maar met 75 Wsw-medewerkers minder. Daarnaast snijdt Paswerk voor ruim een half miljoen in de kosten. Door dit pakket aan maatregelen dalen de kosten naar € 11 miljoen en stijgt het operationele resultaat naar € 2,1 miljoen. Daarmee verdient Paswerk terug wat de regio te kort

komt aan rijksbijdrage ten behoeve van de Wsw. Dit negatieve subsidieresultaat van € 2,1 miljoen is een hardnekkig probleem voor zowel het bedrijf Paswerk als de aangesloten gemeenten. Op de samenhang tussen operationeel resultaat, subsidieresultaat en het uiteindelijke exploitatieresultaat wordt hierna uitgebreider ingegaan.

Tot slot willen wij in 2013 een extra impuls geven aan de verantwoording aan onze externe stakeholders, in het bijzonder de aangesloten gemeenten, en hopen wij te starten met een vernieuwde bestuurlijk-juridische structuur. Om u als betrokken (in de dubbele zin van het woord) stakeholders zo goed mogelijk te informeren, hebben wij de voorliggende begroting anders opgezet en vormgegeven dan in voorgaande jaren. Met behoud van de gedetailleerde toelichting op de financiële ontwikkeling van Paswerk, is een extra accent gelegd op het maatschappelijk presteren van Paswerk en is in het bijzonder een poging gedaan de maatschappelijke en financiële ontwikkeling met elkaar in verband te brengen.

Met vriendelijke groet,

Paswerk
namens deze

Cees Boon
Algemeen directeur

1 Managementsamenvatting

De belangrijkste boodschap ten aanzien van het komende jaar 2013 is, dat Paswerk erin slaagt een sluitende begroting op te stellen. De strategie om het nauwelijks beïnvloedbare negatieve subsidieresultaat te compenseren met een voldoende groot positief operationeel resultaat, werkt. Deze strategie staat of valt met de volgende keuzes:

- De netto omzet blijft met circa € 13 miljoen min of meer op peil, ondanks de conjunctuurele tegenwind. Om dit te realiseren, leveren alle bedrijfsonderdelen van Paswerk extra inspanningen op het gebied van marktwerking en acquisitie. Ook extra opdrachten vanuit de aangesloten gemeenten dragen wezenlijk bij.
- De totale kosten van Paswerk dalen door gerichte kostenbesparingsmaatregelen tot circa € 11 miljoen. De ambtelijke formatie wordt verder teruggebracht en de overige bedrijfskosten dalen met circa € 350.000.
- Door een sterk verlaagd ziekteverzuim in combinatie met andere maatregelen die de arbeidsproductiviteit verhogen, slaagt Paswerk erin 'hetzelfde te doen met minder mensen'. Het operationeel resultaat neemt mede daardoor verder toe naar circa € 2,1 miljoen, wat toereikend is om het negatieve subsidieresultaat terug te verdienen.

Op maatschappelijk gebied blijft Paswerk gericht op het bieden van passend werk aan zoveel mogelijk mensen met een Wsw-indicatie. Daarbij ligt het accent met name ook op het verder stimuleren van de beweging 'van binnen naar buiten'. Paswerk ligt hierbij op schema, zeker ook in landelijk perspectief. Dit betekent dat circa 1/3 van de medewerkers een interne beschutte werkplek heeft, nog eens 1/3 werkzaam is op locatie in sectoren als groen, schoonmaak of bij Wielwerk en de resterende 1/3 is gedetacheerd. Er ligt hier een extra grote opgave in 2013, omdat het jaar 2012 laat zien dat de conjunctuur sporen nalaat. Zowel bedrijven als overheidsorganisaties zijn huiverig om medewerkers van Paswerk een werkplek te bieden of ontslaan zelfs mensen, ondanks de geboden intensieve begeleiding, met name om zo snel te realiseren bezuinigingen te kunnen doorvoeren.

De tegenzittende conjunctuur biedt voor een bedrijf als Paswerk ook kansen. In 2013 voert Paswerk diverse projecten uit gericht op de doelgroepen aan de onderzijde van de arbeidsmarkt. In samenwerking met de aangesloten gemeenten bedient Paswerk de werkzoekende bijstandsgerechtigden met zowel projecten gericht op het op peil houden van arbeidsritme tot en met concrete plaatsingen. Paswerk heeft met het UWV voor de doelgroep van 'jonge Wajongers' werkervaringsplekken in de aanbieding, voor andere jongeren is het leerwerkbedrijf een passende oplossing en een nieuwe doelgroep is de groep van 55-plussers. Een activiteit die los van de conjuncturele ontwikkeling perspectief biedt, is de dagbesteding. Ook daar zet Paswerk komend jaar verder op in.

Het perspectief van Paswerk voor de middellange termijn is tot slot ook gunstig. Zoals hierna wordt toegelicht, werkt Paswerk met relatief 'dure' Wsw-medewerkers in verhouding tot collegabedrijven in de sociale werkvoorziening. Deze erfenis uit de periode vóór 2000 zal de komende acht tot tien jaar echter via natuurlijk verloop geleidelijk kleiner worden, geholpen ook door een sinds enige tijd meer marktconform beloningsbeleid en de aannahme van nieuwe goedkopere Wsw-medewerkers. Paswerk is dan een financieel gezonde onderneming, met als enige 'winstwaarschuwing' op voorhand dat de bijdrage per SE niet nog verder daalt. Wij vertrouwen wat dit betreft op verantwoorde besluitvorming op Haags niveau.

2 Strategie

2.1 Strategisch partner voor mensontwikkeling, leren & werken

Integraal leer-werkbedrijf Paswerk is een integraal mensontwikkel-, leer- en re-integratiebedrijf voor de gemeenten in Zuid-Kennemerland. Kort geformuleerd wil Paswerk 'aan de onderkant van de arbeidsmarkt', voor mensen die niet zelfstandig hun plek op de arbeidsmarkt kunnen verwerven, praktische oplossingen bieden. Paswerk doet dit zowel in een beschutte werkomgeving in het eigen bedrijf als daarbuiten, in allerlei vormen van detachering en ook met toepassing van het concept van 'Begeleid Werken'.

Voor mensen aan de onderzijde van de arbeidsmarkt is een groot aantal wettelijke regelingen van toepassing. Met de inmiddels controversieel verklaarde Wet werken naar vermogen (WWNV) werd een ingrijpende ontschotting beoogd. Los van alle discussie over de precieze vormgeving en financiering van deze wet, wordt de basisidee van een brede regeling door velen onderschreven. Aan de zijde van Paswerk is al sprake van ontschotting. Paswerk biedt concrete oplossingen voor mensen met een lichamelijke, psychische of verstandelijke handicap perspectief, op basis van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw), en zet haar kennis, kunde en infrastructuur daarnaast in voor allerlei andere doelgroepen (WWB, AWBZ, Wajong) die baat hebben bij mensontwikkeling en arbeidsbemiddeling.

Strategisch partner Paswerk is van en voor de aangesloten gemeenten. In de loop der jaren heeft Paswerk voor veel mensen en uiteenlopende doelgroepen passende oplossingen gevonden gericht op mensontwikkeling, leren en weer naar werk geleiden. Paswerk werkt daarvoor samen met diverse organisaties op het gebied van werken, leren, re-integratie en zorg. Steeds vanuit de gedachte om schaarse gemeenschapsgelden zo effectief en doelmatig mogelijk in te zetten. Paswerk is daarom ook gelukkig met de positionering van het bedrijf in de nota "Kans & Kracht" van de gemeente Haarlem, waarin Paswerk wordt erkend als strategisch partner en de regionale uitvoeringsorganisatie voor het naar vermogen benutten van de capaciteiten van alle mensen en doelgroepen aan de onderzijde van de arbeidsmarkt. Ook met de andere regiogemeenten werkt Paswerk goed samen vanuit dezelfde gedachte, zodat Paswerk een effectief instrument is voor de realisatie van lokale beleidsdoelen.

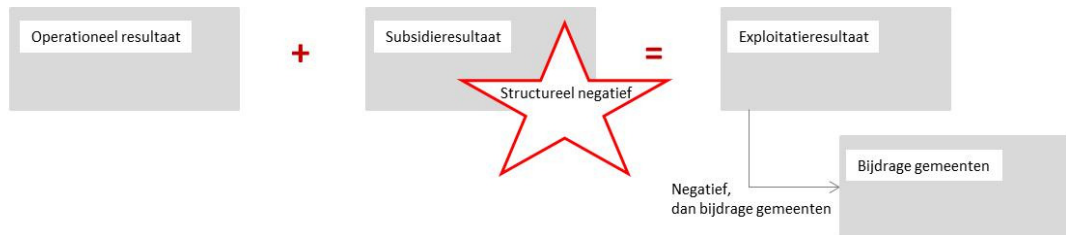
2.2 Maatschappelijk en financieel presteren met elkaar in balans brengen

Onze opgave De opgave voor Paswerk is om een maximaal maatschappelijk rendement te realiseren met zo min mogelijk beroep op additionele gemeentelijke bijdragen. In de afgelopen jaren is Paswerk er vrijwel steeds in geslaagd om te werken met een sluitende exploitatie. Ook voor 2013 is dit het streven. Concreet wordt voor 2013 een beperkt positief exploitatieresultaat verwacht van € 13.000 bij een totale netto omzet van circa € 12,9 miljoen.

Het exploitatieresultaat van Paswerk is gelijk aan de optelsom van het operationeel resultaat en het subsidieresultaat. Als gevolg van de fors gedaalde rijksbijdrage per SE (stan-

daard eenheid), is het subsidieresultaat negatief. De rijksbijdrage is gedaald van € 27.080 in 2010 naar € 25.759 per SE voor 2013 en dit bedrag is onvoldoende om de gemiddelde personeelskosten van de Wsw-ers te dekken. Het exploitatieresultaat kan alleen positief zijn, indien Paswerk erin slaagt om het negatieve subsidieresultaat te compenseren met een nog groter positief operationeel resultaat.

De **opgave** voor Paswerk is om zoveel als mogelijk het onvermijdelijk negatieve subsidieresultaat 'terug te verdienen' met een voldoende positief operationeel resultaat. Paswerk moet dit realiseren met een lastige doelgroep van Wsw-ers en andere doelgroepen aan de onderzijde van de arbeidsmarkt. Paswerk investeert in de ontwikkeling van deze doelgroepen, zodat zij zich optimaal ontwikkelen en bovendien zo veel mogelijk bijdragen aan het benodigde positieve operationele bedrijfsresultaat.

Voor 2013 moet Paswerk rekening houden met een negatief subsidieresultaat van € 2.070.314 omdat de ontvangen rijksbijdrage onvoldoende is om de volledige personeelskosten van de Wsw-medewerkers te dekken. Omdat het positieve operationele resultaat net iets groter is, resteert per saldo een klein positief exploitatieresultaat waardoor geen extra bijdrage hoeft te worden gevraagd van de aangesloten gemeenten.

Paswerk moet hiervoor wel een grote prestatie leveren. Het operationeel resultaat zal moeten stijgen naar € 2,1 miljoen in 2013. Dit bereikt Paswerk door een sterke verlaging van de kosten bij een min of meer gelijkblijvende netto omzet. Het ziekteverzuim daalt van 15 procent naar 10 procent en de productiviteit per medewerker neemt toe, zodat Paswerk met aanzienlijk minder medewerkers toe kan.

Nota bene: de begroting over 2012 liet bij publicatie een negatief exploitatieresultaat zien van € 539.000, maar is lopende het jaar sluitend gemaakt mede als gevolg van extra re-integratiewerkzaamheden (lichtgekleurd).

Het in de begroting voor 2012 voorziene exploitatietekort van € 539.000 is tijdens dit jaar gedekt met extra re-integratiewerkzaamheden voor de aangesloten gemeenten. Het operationeel resultaat over 2012 neemt daardoor toe van € 1,4 miljoen naar € 1,9 miljoen, met als gevolg dat het begrote exploitatieresultaat over 2012 vrijwel sluitend zal zijn.

2.3 Negatief subsidieresultaat compenseren met positief operationeel resultaat

Weinig invloed Voor Paswerk geldt dat het negatieve subsidieresultaat niet of nauwelijks beïnvloedbaar is. De rijksbijdrage per SE wordt op landelijk niveau bepaald en voor de arbeidsvoorwaarden van Wsw-medewerkers geldt dit eveneens. Daarnaast is het voor Paswerk een handicap dat de leeftijdsopbouw van de medewerkers vanuit kostenooqpunt relatief ongunstig is en dat in het bijzonder veel medewerkers zijn aangesteld in de periode vóór 1998 tegen relatief gunstige arbeidsvoorwaarden. Als gevolg hiervan zijn de loonkosten per Wsw-er van Paswerk duidelijk hoger dan het branchegemiddelde.

Tijdelijk probleem De relatief hoge Wsw-loonkosten bij Paswerk zijn een erfenis uit het verleden. Dat is voor nu vervelend, maar het is wel een tijdelijk probleem dat in de komende jaren via natuurlijk verloop geleidelijk minder groot wordt. Paswerk kiest er daarom voor om dit gegeven vooral positief te bezien:

Op dit moment is Paswerk in staat om met een relatief ongunstige personele kostenstructuur net genoeg operationele winst te realiseren om het negatieve subsidieresultaat te compenseren. In de komende jaren krijgt Paswerk geleidelijk aan 'steeds meer lucht' wat dit betreft. Indien de rijksbijdrage per SE niet verder daalt, kan worden gesteld dat Paswerk structureel financieel gezond is.

Bedrag per SE: onzekerheid Voor de begroting 2013 rekent Paswerk zoals gesteld met een rijksbijdrage per SE van € 25.759 per jaar. In de plannen van het demissionaire kabinet zou de rijksbijdrage per SE nog verder moeten worden afgebouwd, naar uiteindelijk € 22.050 in 2015. Voor Paswerk zou dit bij het huidige aantal SE een extra tegenvaller betekenen van € 3,25 miljoen. Of deze plannen realiteit worden, valt echter nog te bezien omdat branchebreed en landelijk wordt beargumenteerd dat de huidige rijksbijdrage per SE feitelijk al onvoldoende is om de volledige personele kosten van de Wsw-ers te kunnen dekken.

Optimaliseren Voor Paswerk betekent een en ander dat alles op alles wordt gezet om het operationeel bedrijfsresultaat zo positief mogelijk te laten ontwikkelen. Daarbij wordt in deze economisch mindere tijd vooral ook ingezet op kostenbesparingen. Het betreft dan de personeelskosten, van de ambtelijke medewerkers en van de Wsw-medewerkers, en de overige bedrijfskosten. De belangrijkste maatregelen worden als volgt samengevat:

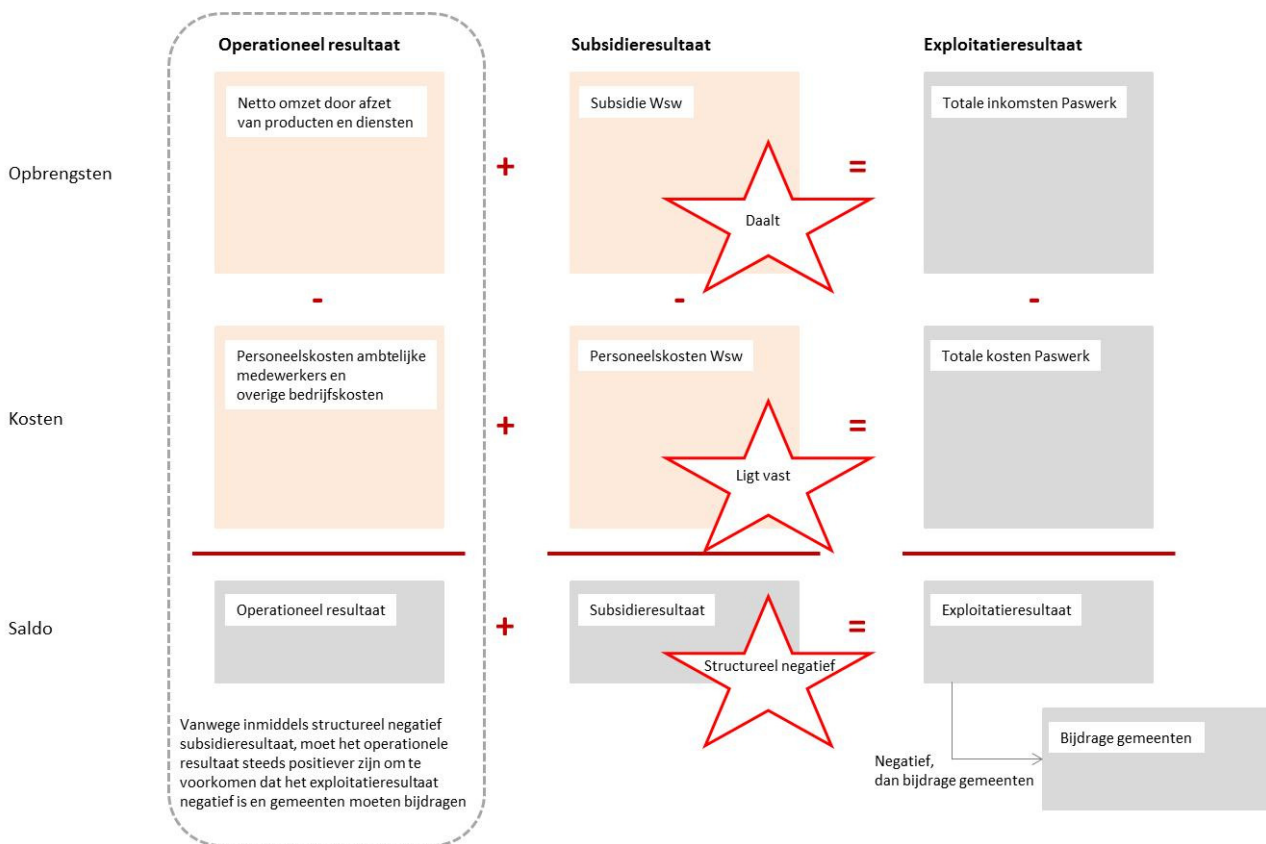
- Verminderen van de bedrijfskosten met circa € 350.000.
- Verder verlagen van het ziekteverzuim, van circa 15 procent naar 10 procent.

- Verminderen van de personeelskosten van de ambtelijke medewerkers, met name door verdere vermindering van de formatie. Voor 2013 wordt gemiddeld uitgegaan van 101 fte (in 2012 bedraagt de bezetting 107 fte).
- Beperking van de personeelskosten van de Wsw-medewerkers door binnen de marges van de cao te koersen op een meer op ontwikkeling gerichte invulling van functieprofielen. Nieuwe medewerkers starten in een lagere schaal en kunnen door in de praktijk gebleken ontwikkeling opklimmen naar een hogere schaal.

De samenhang tussen het operationeel resultaat, het subsidieresultaat en het uiteindelijke exploitatieresultaat kan als volgt worden toegelicht:

3 Financiële resultaten

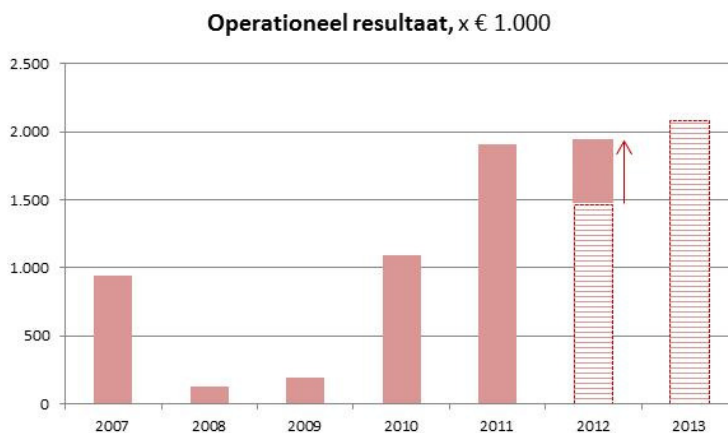
3.1 Operationeel resultaat neemt toe

Verdere verbetering

Paswerk streeft voor 2013 naar een verdere toename van het operationele resultaat. Voor 2012 ging Paswerk bij de begroting 2012 uit van een positief operationeel resultaat van € 1,4 miljoen, maar de verwachting is dat dit mede vanwege extra re-integratiewerkzaamheden voor de aangesloten gemeenten oploopt tot € 1,9 miljoen. Voor 2013 wordt ingezet op een positief resultaat van € 2,1 miljoen. Deze stijging wordt als volgt gerealiseerd:

- De netto omzet neemt licht toe, van € 12,9 miljoen naar bijna € 13 miljoen.
- De personeelskosten van de ambtelijke medewerkers dalen met circa € 250.000.
- Ook de overige bedrijfskosten dalen en wel met circa € 350.000.

Opgeteld betekent dit een verbetering van het operationeel resultaat met circa € 650.000.

Nota bene: het operationeel resultaat voor 2012 en 2013 betreft begrotingen, voor de jaren daarvoor realisaties. Het operationeel resultaat voor 2012 is beter dan voorzien bij het opstellen van de begroting.

Steeds hogere eisen

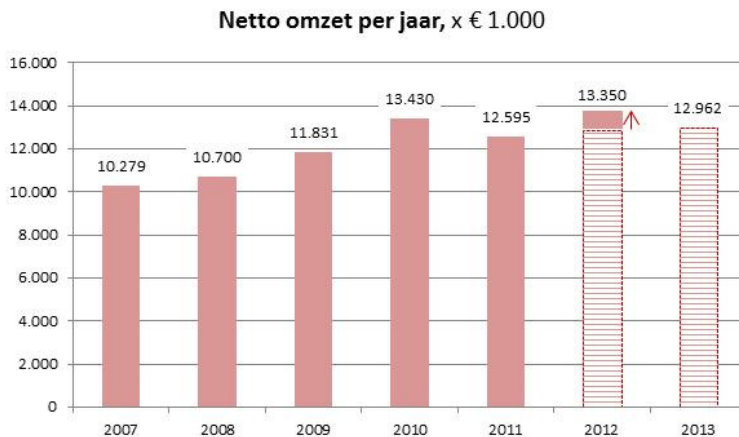
De door Paswerk te leveren prestatie is, geplaatst in het historisch perspectief van de afgelopen vijf jaren, groot. In beginsel zou de rijkssubsidie toereikend moeten zijn om de totale Wsw-personele kosten te kunnen dekken, zodat het subsidieresultaat nihil is en het operationeel resultaat ook niet per se positief hoeft te zijn. Deze situatie is vanwege de achtereenvolgende kortingen op de rijksbijdrage echter al enige jaren geen praktijk meer, waardoor steeds meer wordt gevraagd van de winstbijdrage door het operationele bedrijf.

Het operationeel resultaat van Paswerk is, zoals aangegeven, gelijk aan het exploitatieresultaat minus het subsidieresultaat. Omdat het subsidieresultaat in 2013 min of meer gelijk is aan dat in 2012 (het neemt toe van € 2,0 miljoen naar € 2,1 miljoen), resulteert het verbeterde operationele resultaat in een navenante verbetering van het exploitatieresultaat van Paswerk. Het in de begroting voor 2012 voorziene exploitatieresultaat van € 540.000 negatief is vanwege de hiervoor gememoreerde extra re-integratieopdrachten tijdens het jaar opgelost en verbetert verder naar een kleine plus van € 13.400 in 2013.

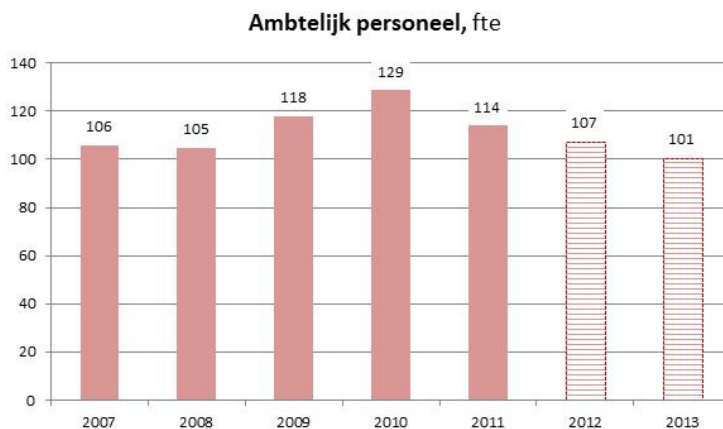
Omzet beperkt terug Ondanks de mindere economische tijden en, mede daardoor, bezuinigingen bij gemeenten op re-integratiebudgetten, slaagt Paswerk erin om voor 2013 de netto omzet min of meer op het niveau van 2012 te houden. De begrote netto omzet voor 2012 was € 12,9 miljoen en is gaandeweg het jaar uitgekomen op circa € 13,5 miljoen; voor 2013 wordt uitgegaan van € 13,0 miljoen. Deze omzet wordt gerealiseerd met fors minder medewerkers. In een langer tijdsperspectief, gezien vanaf 2007, betekent dit een stijging van € 2,6 miljoen:

Nota bene: de omzetten voor 2012 en 2013 betreffen begrotingen, voor de jaren daarvoor realisaties.

Personele kosten omlaag Zoals hiervoor toegelicht, zijn de personele kosten voor Wsw-medewerkers maar zeer beperkt beïnvloedbaar omdat zij vooral afhangen van de landelijk overeen te komen cao en de taakstelling voor de aangesloten gemeenten. De personeelskosten voor de ambtelijke formatie bieden meer perspectief, waarbij besparingen vooral tot stand komen door verder te gaan op het al ingezette pad naar meer efficiency, hogere productiviteit en daardoor een kleinere formatie.

In vergelijking met 2010 heeft Paswerk de formatie al teruggebracht met ruim 20 fte. Voor 2013 wordt uitgegaan van een reductie met nog eens 7 fte naar 100,5 fte:

Nota bene: de aantallen fte voor 2012 en 2013 betreffen begrotingen, voor de jaren daarvoor realisaties.

De personeelskosten per ambtelijke medewerkers kunnen door in- en uitstroombesluit be- beperkt worden beïnvloed. Daarbij moet zorgvuldig te werk worden gegaan, zowel vanuit het oogpunt van sociaal beleid als ook vanwege de mogelijke effecten op de productiviteit en de te realiseren omzet. Waar functies komen te vervallen, zal zoveel als mogelijk gezien worden hoe met de dan resterende bezetting deze taken opgepakt kunnen worden.

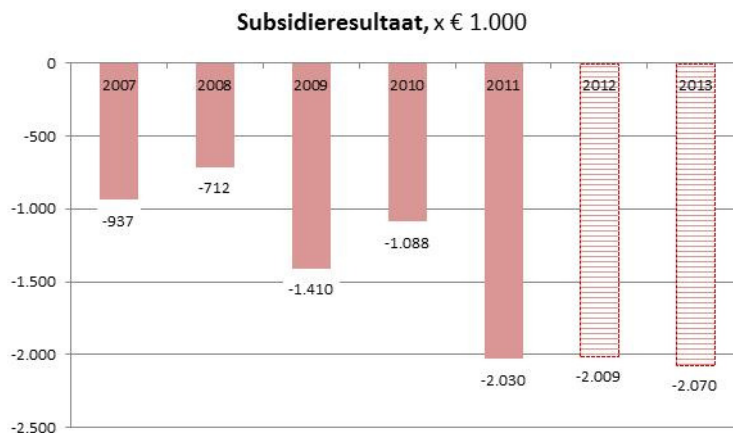
De personeelskosten voor de ambtelijke medewerkers dalen mede door de reductie van de formatie van € 7,3 miljoen in 2012 naar € 7 miljoen in 2013. Over 2013 bedraagt de ambtelijke formatie dan gemiddeld 100,5 fte.

Ook overige kosten omlaag Paswerk streeft verder naar vergroting van de efficiency en verlaging van de overige bedrijfskosten over de gehele linie van het bedrijf. Het gaat dan onder meer om besparingen op huur, rente en onderhoudskosten en investeringen. Daarnaast dalen in 2013 ook de algemene kosten met bijna € 100.000. Het betreft dan efficiënter gebruik van facilitaire kosten en de inhuur van uitzendkrachten en externe dienstverleners. Paswerk dient alleen rekening te houden met hogere energiekosten, vanwege de gestegen energietarieven. Per saldo is sprake van een verlaging van de overige bedrijfskosten van bijna € 350.000 voor 2013 in vergelijking met 2012.

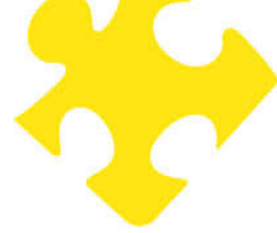
3.2 Subsidieresultaat onder druk door rijksbeleid

Het positieve operationele resultaat van € 2,1 miljoen in 2013 is nodig om het negatieve subsidieresultaat te compenseren. Het subsidieresultaat zal naar verwachting minus € 2,1 miljoen bedragen. De hoogte van het subsidieresultaat blijft daarmee ten opzichte van 2012 nagenoeg onveranderd, maar is vergeleken met de jaren daarvoor fors verslechterd.

Uitvoering Wsw De uitvoering van de Wsw is de belangrijkste taak van Paswerk en behoort daarmee tot de corebusiness corebusiness. Door de totale Wsw-subsidie te verminderen met de personeelskosten van alle Wsw-ers, wordt het subsidieresultaat verkregen.

Nota bene: het subsidieresultaat voor 2012 en 2013 betreft begrotingen, voor de jaren daarvoor realisaties.

Subsidie per SE... Voor Paswerk zijn er, zoals gesteld, vrijwel geen mogelijkheden het subsidieresultaat te beïnvloeden. Zoals hiervoor beschreven, is de strategie van Paswerk om het negatieve subsidieresultaat zoveel als mogelijk 'terug te verdienen' met een positief operationeel resultaat. Voor 2013 slaagt Paswerk daar in. De ontwikkeling van de personeelskosten ten opzichte van de van het Rijk te ontvangen subsidie per SE blijft echter een risico.

Voor 2013 gaat Paswerk uit van een subsidie per SE van € 25.759. Dit bedrag is gebaseerd op het richtbedrag dat Cedris heeft bekendgemaakt naar aanleiding van het overleg met het Ministerie van Sociale Zaken. Het subsidiebedrag voor 2013 is daarmee gelijk aan het bedrag dat voor 2012 en 2011 door het Ministerie van Sociale Zaken was vastgesteld en is dus niet geïndexeerd voor mogelijke loonkostenstijging. Er is vanuit gegaan dat het volledige subsidie bedrag door de deelnemende gemeenten wordt doorgegeven aan Paswerk. In totaal komt de Wsw-subsidie daarmee uit op een bedrag van € 22,6 miljoen (877,2 SE x € 25.759). Ten opzichte van 2010, toen de bijdrage per SE nog € 27.080 was, betekent dit een vermindering van de subsidie per SE van € 1.321 (afname van bijna 5 procent). In de kabinetsplannen, die inmiddels van tafel zijn, werd uitgegaan van een verdere vermindering naar € 22.050 in 2015. Een dergelijke vermindering is door Paswerk niet meer op te vangen met een voldoende groot positief operationeel resultaat.

... en kosten per SE De totale personeelskosten per SE bedraagt in 2013 circa € 28.190. Dit betekent dat Paswerk per SE circa € 2.366 tekort komt. De ontwikkeling van de loonkosten Wsw wordt bepaald door in de Cao Sociale werkvoorziening vast te leggen afspraken. De laatst vigerende Cao-Wsw liep af op 1 februari 2011. De onderhandelingen over de nieuwe Cao zijn nog steeds gaande. Bij de raming van de loonkosten Wsw is aangenomen dat de deze in 2013 gemiddeld 0,75 procent zullen stijgen ten opzichte van 2012 en dat het minimum loon in 2013 1,6 procent wordt verhoogd. De gemiddelde lastendruk van sociale lasten en pensioenpremies in de begroting 2013 is daarmee nagenoeg gelijk aan die in 2012.

Het aantal deelnemers in de Wsw zal in 2013 naar verwachting verder dalen met 25,6 SE van 902,8 SE in 2012 naar 877,2 in 2013 vanwege een afname van de hoogte van de taakstelling. In de begroting wordt er dus van uitgegaan dat een mogelijke stijging van de loonkosten in 2012 en 2013 niet wordt afgedekt door de indexering van de subsidie-Wsw.

Voor het jaar 2013 leidt dit tot een subsidieresultaat van ruim € 2,1 miljoen negatief.

Het subsidietekort van € 2,1 miljoen op de Wsw wordt in deze begroting door Paswerk vrijwel geheel opgevangen door de opbrengsten uit de bedrijfsvoering. Dit is niet in lijn met de oorspronkelijke gedachte van een subsidie die binnen redelijke grenzen 'dekkend' is voor de aan de Wsw verbonden personele kosten. De facto zadelt het Rijk de gemeenten op met een tekort, dat vervolgens wordt doorgeschoven naar de sector. Deze situatie is onder de aandacht gebracht bij de gemeenten uit de Gemeenschappelijke Regeling en moet worden meegenomen bij de strategiebepaling voor de toekomst.

4 Maatschappelijk presteren

Opklimmen op werkladder Paswerk heeft een belangrijke maatschappelijke functie als breed leer-werkbedrijf van en voor de gemeenten in Zuid-Kennemerland. Met als basis de doelgroep van de Wsw, bedient Paswerk een diversiteit aan doelgroepen met een beperking of anderszins een afstand tot regulier werk. Het doel is steeds alle capaciteiten zo volledig mogelijk te benutten en mensen te stimuleren nieuwe vaardigheden en kennis te ontwikkelen. Door hier in te investeren, kan een toenemend aantal mensen doorstromen naar een hogere treden op de zogenoemde 'werkladder'.

Om deze ambitie te kunnen realiseren, beschikt Paswerk over een compleet aanbod aan typen arbeidsplekken. Het betreft beschutte werkplekken, zowel op de eigen productielocatie als extern, en het betreft niet-beschutte werkplekken binnen en buiten het eigen bedrijf. Werknemers kunnen in detachering werken, in de vorm van groepsdetachering of op individuele basis, en er werken ook mensen begeleid door Paswerk bij en in dienst van reguliere werkgevers (het zogenoemde 'Begeleid Werken'). De bij Paswerk opgebouwde kennis en infrastructuur (van jobcoaches, loopbaanbegeleiders, consultants et cetera) biedt niet alleen voor Wsw-ers concrete oplossingen, maar ook voor andere doelgroepen. Paswerk ondersteunt onder meer bijstandsgerechtigden bij de re-integratie. Het gaat dan sinds 2006 om circa 2.000 WWB-uitkeringsgerechtigden, met name in de vorm van Work First-trajecten, werkstages en andere trajecten. Paswerk biedt ook dagbesteding aan en heeft ervaring met werkplekken en trajecten voor Wajong-ers.

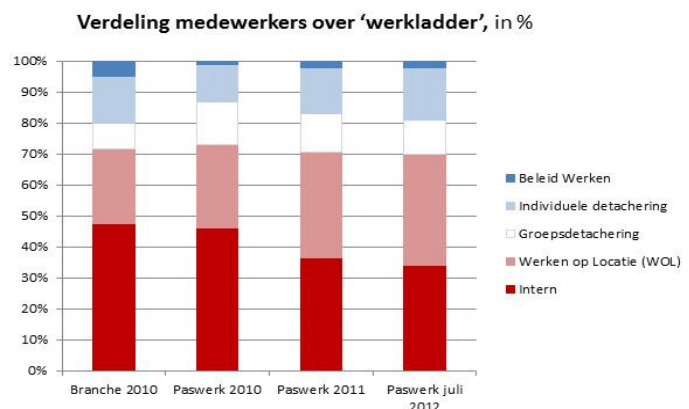
Het is zaak het opgebouwde 'kapitaal' van Paswerk zo goed mogelijk te benutten. Hoe meer mensen er gebruik maken van, hoe efficiënter Paswerk kan werken en des te meer potentie er is voor kostenbesparingen.

4.1 Inzetten op mensontwikkeling bij Wsw-doelgroep werpt vruchten af

Van binnen... naar buiten De inzet van Paswerk op mensontwikkeling betaalt zich uit. Het aantal Wsw-medewerkers dat intern werkt, is gedaald van iets minder dan de helft tot net iets meer dan éénderde.

Opklimmen van Wsw-medewerkers op de werkladder in beeld:

- Nog maar één op de drie medewerkers werkt intern...
- ... steeds meer mensen werken individueel gedetacheerd of op locatie

Doel in zicht De afgelopen jaren heeft Paswerk met succes gewerkt aan de doelstelling om meer mensen te laten doorstromen naar werkplekken buiten de interne, beschutte productieomgeving. Inmiddels heeft Paswerk de vaak gehanteerde maatschappelijke doelstelling waarbij

- 1/3 werkzaam intern werkzaam is in de beschutte productieomgeving,
- 1/3 werkzaam is op locatie (gaat onder meer om groen, schoonmaak, catering enz.)
- en 1/3 is gedetacheerd

vrijwel gerealiseerd. In 2013 zal Paswerk voortgaan op deze weg.

De maatschappelijk aanvaarde doelstelling van de Wsw is de Wsw-medewerk(st)er met in achtneming van zijn/haar arbeidshandicap zo dicht mogelijk naar de arbeidsmarkt te brengen. (beweging van binnen naar buiten). Het streven is in lijn met landelijke doelen naar een verdeling waarbij een derde beschut binnen werkt binnen, een derde op locatie in bijvoorbeeld groen of schoonmaak en een derde is gedetacheerd (individueel gedetacheerd dan wel begeleid werkend). Weliswaar valt landelijk te signaleren dat deze beweging gaande is (meer mensen naar buiten), maar de meest recente cijfers (branchevergelijking Cedris 2010) laten zien dat de gewenste verdeling landelijk (nog) niet bereikt is.

Uitstroom naar werk lastig De branchevergelijking van Cedris laat verder zien dat de uitstroom naar regulier werk voor mensen met een Wsw-indicatie zeer beperkt is. Deze is minder dan 2 procent. Ook voor Paswerk is het zeer lastig om Wsw-medewerkers te laten uitstromen naar reguliere werkgevers. Beperkende factoren voor uitstroom naar regulier werk zijn met name de cao voor de Wsw, de huidige arbeidsmarkt en de (financiële) risico's die het in dienst nemen van een Wsw-er voor de werkgever met zich meebrengen.

- Cao Wsw: Medewerkers in de WSW worden conform een landelijk vastgestelde CAO betaald en hebben als gevolg hiervan een vaste aanstelling, een salaris boven minimumloon (inclusief vakantiegeld), pensioenopbouw en mogelijkheden tot vervroegd uittreden. De gemiddelde Paswerker verdient op basis van het conform CAO te hanteren functiewaarderingssysteem € 160 netto per maand meer dan het minimumloon. De arbeidsmarkt biedt voor de arbeidsprestaties waartoe een WSW in staat is (ongeschoold en laaggeschoold werk) deze vergoeding niet.
- Arbeidsmarkt: De huidige arbeidsmarkt voor on- en laaggeschoold werk zeer matig en betreft veelal tijdelijk werk. Daarnaast loopt een werkgever vanwege een verhoogde kans op uitval (financiële) risico's. Er zijn maar zeer weinig werkgevers die, in de huidige arbeidsmarkt, waar men zonder problemen ook kan kiezen voor "gezonde" vaak productievere medewerkers, dit risico willen nemen. Daarnaast kost dezelfde medewerker als hij/zij individueel gedetacheerd wordt vanuit Paswerk gemiddeld "slechts" € 11.000 per jaar en kan de relatie met deze medewerker bijna per direct kan worden beëindigd.

Dit is mede een reden waarom in de afgelopen periode het plaatsen van medewerkers van Paswerk in Begeleid werk moeizaam is gebleken (over het eerste half jaar 2012 gemiddeld

19 medewerkers). In de praktijk blijkt dat er nog steeds nieuwe plaatsingen worden gerealiseerd maar dat vervolgens deze medewerkers meestal om economische reden weer als eerste worden ontslagen. Concreet is op basis van bovenstaande de verwachting van uitstroom vanuit de WSW naar regulier werk weinig reëel.

4.2 Overige activiteiten van Paswerk als integraal leer-werkbedrijf

WWB, Wajong, en overige doelgroepen Paswerk zal ook in 2013 naast de kernactiviteit als uitvoerder van de Wsw diverse andere doelgroepen bedienen en invulling geven aan de strategie om voor de aangesloten gemeenten een strategische partner te zijn voor mensontwikkel-, leer- en werktrajecten over de gehele breedte van de onderzijde van de arbeidsmarkt. Het betreft dan met name de groep van bijstandsgerechtigden (WWB) en de jonggehandicapten van de Wajong. Verder worden er activiteiten ontwikkeld ten behoeve van senioren, op het vlak van dagbesteding en jeugdzorg.

Het komend jaar wil Paswerk haar bijdrage leveren aan het weer naar werk geleiden van werkzoekenden. In de afgelopen jaren heeft Paswerk bewezen succesvol te zijn, waarbij aangetekend dat de uitdaging nu door de conjuncturele tegenwind zeker nog groter zal zijn. In de jaren vóór de recessie haalde Paswerk plaatsingspercentages van meer dan 50 procent vanuit het Work First-programma. Met de recessie zijn de uitstroomcijfers naar regulier werk gedaald tot circa 30 tot 45 procent. In landelijk perspectief is dit, uitgaande van de RWI-benchmark, een bovengemiddeld goede score. Zeker als re-integratiebudgetten kleiner worden vanwege de noodzaak tot bezuinigen, is het zaak om de opgebouwde kennis en ervaring optimaal te benutten.

Wat gaan we doen? Paswerk zal het komend jaar verder gaan met het inzetten van haar kennis en ervaring op dit terrein. Voor 2013 staan onder meer de volgende initiatieven op de agenda:

- **WWB:** Paswerk is sinds enige jaren partner van de aangesloten gemeenten voor re-integratieactiviteiten voor de doelgroep van werkzoekenden in de bijstand (WWB). Het gaat daarbij zowel om projecten gericht op het via het opdoen van arbeidsritme korter maken van de afstand tot een reguliere baan als om concrete plaatsingen. Hoewel de re-integratiebudgetten ook bij de gemeenten in de regio Zuid-Kennemerland onder druk staan, zal Paswerk ook in 2013 voor de gemeenten opdrachten blijven vervullen. Gelet op de economische situatie en de navenant slechte ontwikkeling van de werkloosheid ook in onze regio, zal Paswerk zich in 2013 nog intensiever richten op het bieden van perspectief voor het bestand werkzoekenden in de bijstand. Als voorbeeld hiervoor kan dan Pasmatch worden genoemd. De loopbaanbegeleiders en intercedenten van Pasmatch hebben in 2012 tot dusver zo'n 170 bijstandsgerechtigden naar een baan begeleid. Dit is één van de redenen waarom het bijstandsbestand in Haarlem daalt. Het aanbod bestaat verder uit het aanbieden van werkstages, actiefstages en dergelijke.
- **Wajong:** In samenwerking met het UWV zal Paswerk werk maken van de doelgroep van 'jonge Wajongers'. Concreet betreft dit de groep van Wajongers van 19 jaar of jonger.

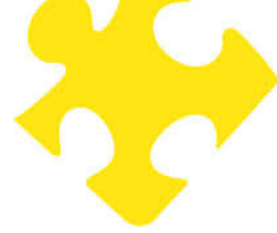

Paswerk kan bij bedrijfsonderdelen als Post, Schoonmaak en Wielwerk werkervaringsplekken aanbieden ten behoeve van deze doelgroep.

- **Leerwerkbedrijf voor jongeren (Perspectief):** Voor jongeren tussen 15 en 23 jaar, die om diverse redenen een problematische schoolloopbaan hebben, biedt Paswerk kansen in samenwerking met de gemeente Haarlem, Dunamare Onderwijsgroep, het ROC-Nova-college en Bureau Jeugdzorg. Jongeren kunnen direct aan de slag bij leerwerkbedrijven, onder leiding van ervaren leermeesters. Scholing in combinatie met werkt vormt voor deze groep de beste garantie op het weer op volwaardige wijze deel kunnen nemen aan een maatschappij die steeds hogere eisen stelt. Door de krachtenbundeling van vijf professionele organisaties wordt een efficiënte keten en een integraal aanbod opgezet ten behoeve van werkervaring, onderwijs in de praktijk, individuele zorgverlening en uiteindelijk een opstap naar een betaalde baan. Het project wordt ondersteund met ESF-gelden. Paswerk levert elk jaar circa 50 gediplomeerde jongeren af met een baan uit deze lastige doelgroep.
- **55-plussers:** Een groep die steeds meer behoefte heeft aan ondersteuning, is die van de oudere werknemers. Met name binnen de groep mensen van 55 jaar en ouder neemt de werkloosheid snel toe. Momenteel zitten naar schatting zo'n 2.000 55-plussers in de WW. Paswerk kan werkplekken organiseren voor deze doelgroep, waardoor zij in het arbeidsritme blijven en zich waar nodig verder kunnen ontwikkelen om hun kansen op regulier werk verder te vergroten.

Verder is Paswerk bezig om de activiteiten op het gebied van dagbesteding verder te ontwikkelen. De activiteiten voorzien in zinvolle arbeidgerelateerde dagbesteding voor een doelgroep die bestaat uit mensen die momenteel via de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) worden ondersteund en mensen met een (zeer) lage loonwaarde in de benadering van de Wet werken naar vermogen (WWNV). Beide groepen vertonen op diverse punten overeenkomsten met de doelgroep van het beschermt werken binnen Paswerk. Een specifieke doelgroep betreft cliënten die (in het verleden) contact hebben gehad met een GGZ-instelling.

Tot slot is Paswerk met de gemeente Haarlem bezig met het opzetten van een wijkontwikkelingsmaatschappij. Met een dergelijk initiatief kunnen diensten worden aangeboden aan burgers die niet meer geheel zelfstandig kunnen wonen. Denk daarbij aan een boodschappendienst. Met de wijkontwikkelingsmaatschappij kan ook gewerkt worden aan verbetering van het woon- en leefklimaat van buurten. Bijvoorbeeld door meer aandacht te besteden aan groen, aan bestrijding van graffiti of door surveillances. De ideeën worden momenteel omgezet naar concrete bedrijfsmatig aan te bieden activiteiten.

5 Risicoparagraaf

Economische ontwikkeling Medio 2012 kan worden vastgesteld dat het economisch herstel zoals dat eerder werd verwacht nog niet op gang is gekomen. De werkeloosheid neemt geleidelijk aan toe en van economische groei is nog niet echt sprake. Ook de verwachtingen voor de komende periode zijn nog steeds ongewis. De schuldenproblematiek binnen de Europese Unie heeft een negatief effect op de financiële markten en de economische ontwikkeling binnen Europa en de rest van de wereld. Hoewel ook Paswerk de nadelige effecten van de economische ontwikkeling heeft ondervonden heeft de vraag naar producten en diensten zich momenteel gestabiliseerd. In de begroting voor 2013 wordt er vanuit gegaan dat de economische activiteit op hetzelfde niveau zal liggen als dat van 2012.

Hoewel in de begroting rekening is gehouden met huidige economische omstandigheden bestaat de mogelijkheid dat de economische situatie verder verslechtert. Hierdoor is het mogelijk dat de geprognosticeerde omzet voor 2013 niet kan worden gerealiseerd. Een dergelijke situatie heeft direct een nadelig effect op de exploitatierekening.

Politieke ontwikkelingen Het is voor Paswerk van groot belang hoe het politieke landschap er in 2013 er uit zal gaan zien en welke beleidskeuzes er worden gemaakt. In aanloop op de voorgenomen invoering van de Wet werken naar vermogen zijn reeds substantiële bezuinigingen doorgevoerd op de re-integratiebudgetten van de gemeenten en op de uitvoering Wsw. Bij het opstellen van deze begroting is rekening gehouden met de bezuinigingen zoals die op dit moment bekend zijn. Indien de beleidskeuzes er toe zullen dat verder gaande bezuinigingen op re-integratiebudgetten en of de Wsw zullen worden doorgevoerd dan heeft dit uiteraard negatieve consequenties voor exploitatierekening van Paswerk. De verwachting is echter dat dit voor het jaar 2013 niet zal plaatsvinden.

Loonkostenontwikkeling Bij de berekening van de loonkosten van zowel het Wsw personeel als het ambtelijk personeel is er voor 2013 vanuit gegaan dat de lonen, als gevolg van mogelijke cao afspraken, nagenoeg niet zullen stijgen. Zo is bij de berekening van de loonkosten Wsw rekening gehouden met een gemiddelde loonkostenstijging van 0,75% op jaarbasis en voor het ambtelijk personeel is geen indexering toegepast. Paswerk verwacht, zeker gezien de beperkt beschikbare loonruimte voor Wsw en gemeente ambtenaren, dat een mogelijke loonstijging opgevangen kan worden binnen deze kaders. Het risico bestaat echter dat de loonkostenontwikkeling hoger uitvalt. Dit kan een grote invloed hebben op de exploitatierekening omdat het overgrote deel van de kosten bestaat uit loonkosten. Zo resulteert bijvoorbeeld een loonstijging van 1% boven de begroting in een bedrag van circa € 230.000 aan overschrijding op de begroting. De kans dat een dergelijke situatie zich voordoet achten wij echter kleiner dan 10%.

Subsidie Wsw De taakstelling voor de Wsw welke in de begroting is opgenomen is gebaseerd op de meest recente prognose van de brancheorganisatie Cedris. Het subsidiebedrag per stan-

daardeenheid wat de basis is voor de berekening van de Wsw-subsidie is gebaseerd op het richtbedrag dat door Cedris is bekendgemaakt. Hierbij rekening is gehouden met de door het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid aangekondigde bezuinigingen. De definitieve Wsw-subsidie wordt echter eerst in de maand september van het jaar 2013 vastgesteld. Op de hoogte van deze subsidie heeft Paswerk geen enkele invloed. In het geval dat de taakstelling of subsidie zoals die voor 2013 wordt vastgesteld in ongunstige zin afwijkt van de uitgangspunten zoals in de begroting zijn opgenomen zal dit een negatieve invloed hebben op de exploitatierekening

Onderhoudskosten	Voor het onderhoud aan bedrijfspanden en installaties is een meerjaren-onderhouds prognose opgesteld. De jaarlijks onderhoudskosten die in de begroting worden opgenomen zijn hiervan afgeleid. Uit dit meerjaren-onderhoudsprognose blijkt dat de hoogte van de uitgaven voor onderhoud per jaar aanzienlijk kan verschillen. Gezien het feit dat de onderhoudskosten een substantieel deel uitmaken van de begroting, dat hiervoor geen voorziening is opgenomen en dat niet altijd mogelijk is het exacte moment van deze uitgaven te voorspellen impliceert dit een zeker risico voor de begroting
Rentelasten	In 2013 zal wederom een deel van de langlopende leningen conform het met de banken overeengekomen aflossingsschema worden afgelost. De financieringsbehoefte die hierdoor ontstaat zal worden opgevangen met kortlopende financiering. Het totaal bedrag aan kortlopende leningen neemt hierdoor toe. Het risico dat de rentelasten door een stijging van de kortlopende rentetarieven zullen toenemen wordt hierdoor groter.

Bijlage I: programmarekening

Programmarekening			
(bedragen in Euro)	2013	2012	2011
	Begroting	Begroting	Werkelijk
Netto omzet	12.961.910	12.876.774	12.594.825
Overige opbrengsten			
Gemeentelijke bijdrage bestuurskosten	90.000	90.000	68.911
Diverse bijdragen en baten	15.000	45.000	240.088
Totaal overige opbrengsten	105.000	135.000	308.999
Totaal opbrengsten	13.066.910	13.011.774	12.903.823
Subsidie Wsw	22.595.795	23.256.256	24.320.372
Personeelskosten Wsw			
Bruto lonen	18.922.127	19.142.370	20.210.530
Wet vermindering afdracht	15.000-	15.000-	48.207-
Sociale lasten en pensioenpremies	4.919.753	4.977.016	5.224.017
Uitkeringen	55.000-	55.000-	90.823-
Vervoerskosten	395.460	473.075	628.973
Overige kosten	371.800	399.447	340.701
Werkgeverssubsidies begeleid werken	126.969	343.845	85.171
Totaal personeelskosten Wsw	24.666.109	25.265.754	26.350.362
Subsidieresultaat Wsw	2.070.314-	2.009.498-	2.029.990-
Subsidieresultaat (voormalig) WIW	9.000-	12.792-	14.196-
Personeelskosten ambtelijke medewerkers			
Bruto lonen	1.776.432	1.714.322	1.923.544
Sociale lasten en pensioenpremies	455.902	414.230	455.868
Uitkeringen	5.756	15.000	3.545-
Vervoerskosten	65.516	71.132	85.452
Doorbelaaste loonkosten derden	4.447.954	4.762.609	4.747.615
Overige kosten	304.700	325.680	463.854
Aanwending voorziening personeel	-	-	175.794-
Totaal personeelskosten ambtelijke medewerkers	7.056.261	7.302.973	7.496.994
Overige (bedrijfs-) kosten			
Afschrijvingskosten vaste activa	1.006.569	1.078.540	1.208.409
Rente	285.247	378.791	255.049
Huur	227.500	263.510	246.139
Onderhoudskosten	996.440	1.071.605	867.113
Kosten energie	505.000	455.000	479.058
Belastingen en verzekeringen	233.400	236.000	223.376
Algemene kosten	623.745	718.878	703.415
Diverse kosten	40.000	65.000	38.797
Totaal overige (bedrijfs-) kosten	3.917.901	4.267.325	4.021.356
Bedrijfsresultaat	13.433	580.814-	658.713-
Resultaat deelnemingen	-	41.588	527.000
Incidentele baten (+) en lasten (-)	-	-	10.071
Exploitatieresultaat	13.433	539.226-	121.642-
Bijdrage deelnemende gemeenten	-	-	-
Resultaat na bestemming	13.433	539.226-	121.642-

Personele bezetting (gemiddeld)			
Wsw werknemers (personen)	989,0	1.014,1	1.039,0
Wsw werknemers (fte)	860,0	885,1	913,4
Wsw werknemers begeleid werken (fte)	15,0	25,0	14,0
WIW werknemers (personen)	13,0	15,0	15,0
WIW werknemers (fte)	12,1	13,9	13,9
Ambtelijke werknemers (fte)	100,5	107,3	114,0
Kengetallen per Wsw medewerker (fte)			
Netto omzet	14.814	14.148	13.581
Overige opbrengsten	120	148	333
Totaal opbrengsten	14.934	14.296	13.914
Subsidie Wsw	25.824	25.552	26.224
Totaal personeelskosten Wsw	28.190	27.760	28.413
Subsidieresultaat Wsw	2.366-	2.208-	2.189-
Totaal personeelskosten ambtelijke medewerkers	8.064	8.024	8.084
Totaal overige kosten	4.478	4.689	4.336
Totaal beïnvloedbare kosten	12.542	12.713	12.420
Bedrijfsresultaat	15	638-	710-
Incidentele baten en lasten	-	-	11
Exploitatieresultaat	15	638-	699-
Taakstelling en realisatie Wsw			
Taakstelling (SE)	877,2	902,8	948,0
Gerealiseerd (SE)			946,2

Toelichting op de programmarekening					
Netto omzet:		2013		2012	2011
		Begroting		Begroting	Werkelijk
	Bruto omzet	Directe kosten	Netto omzet	Netto omzet	Netto omzet
Divisie reïntegratie	5.275.000	150.000	5.125.000	4.860.110	4.822.099
Divisie dienstverlening	5.190.000	818.000	4.372.000	4.715.000	4.150.226
Divisie productie	4.011.000	775.000	3.236.000	3.030.000	3.161.831
Algemeen, huisvesting en overig	407.495	178.585	228.910	271.664	460.668
Totaal	14.883.495	1.921.585	12.961.910	12.876.774	12.594.825

De begrote netto omzet voor 2013 blijft op totaalniveau nagenoeg gelijk aan de voor 2012 begrote omzet. Tussen de verschillende bedrijfsonderdelen zijn er echter wel enkele verschillen met de begroting van 2012. Zo stijgt de netto omzet van de Divisie Re-integratie met € 260.000 door een toename van de omzet voor re-integratieactiviteiten. De omzet van de onderdelen individueel en groepsdetacheren blijft in 2013 min of meer gelijk aan 2012. De netto omzet van de Divisie Diensten neemt met € 340.000 af hoofdzakelijk door een verwachte afname van de omzet bij het bedrijfsonderdeel Groen met € 580.000. Dit wordt binnen de Divisie Diensten deels weer goedgemaakt door een toename van de omzet bij het onderdeel Schoonmaak met € 230.000. De afname van de omzet bij het onderdeel Groen is met name het gevolg van een afnemende personele capaciteit (beschikbaarheid Wsw'ers) en een afnemende orderportefeuille door o.a. door prijsdruk. De netto omzet van de Divisie Productie stijgt met ruim € 200.000 vooral door toename van de omzet bij het onderdeel Wielwerk door nieuwe opdrachten voor fietsassemblage. De overige bedrijfsonderdelen binnen de Divisie Productie blijven min of meer op hetzelfde omzetsniveau als 2012. In de omzet van de Divisie Re-integratie zijn per GR gemeente de onderstaande re-integratiegelden opgenomen:

Bloemendaal			60.000		
Haarlem			2.135.000		
Haarlemmeriede en Spaamewoude			23.000		
Heemstede			111.000		
Zandvoort			71.000		
Totaal			2.400.000		
Overige opbrengsten:					
Gemeentelijke bijdrage bestuurskosten:					
Gemeentelijke bijdrage GR gemeenten in bestuurskosten:			90.000	90.000	68.911
Diverse bijdragen en baten:					
Doorberekende vracht en orderkosten			15.000	45.000	60.334
Subsidie pilots 'Werken naar vermogen'			-	-	81.681
Overige bijdragen			-	-	98.073
Totaal diverse bijdragen en baten			15.000	45.000	240.088
Subsidie Wsw:					
Subsidie Wsw			22.595.795	23.256.256	24.320.372
Subsidiebedrag per standaard eenheid (SE)			25.759	25.759	25.759
Aantal standaard eenheden (SE)			877,2	902,8	946,2

Bij de begroting van de subsidie Wsw is voor 2013 uitgegaan van een subsidiebedrag van € 25.759. Dit bedrag komt overeen met het door het Ministerie van Sociale Zaken vastgestelde bedrag voor het jaar 2012. Het uitgangspunt voor de begroting is dat de Wsw-subsidie voor 2013 niet verder wordt verlaagd. Het definitieve subsidiebedrag Wsw wordt echter eerst in september van het begrotingsjaar definitief vastgesteld.

Personeelskosten Wsw:					
			2013	2012	2011
			Begroting	Begroting	Werkelijk
Loonkosten Wsw:					
Bruto lonen			18.922.127	19.142.370	20.210.530
Wet Vermindering Afdracht (WVA)			15.000-	15.000-	48.207-
Sociale lasten			2.838.319	2.833.071	3.046.833
Pensioenpremies			2.081.434	2.143.945	2.177.184
Totaal loonkosten Wsw			23.826.880	24.104.387	25.386.340

De onderhandelingen over een nieuwe Cao voor de Wsw zijn nog steeds gaande. Er bestaat derhalve nog geen duidelijkheid over de mogelijke financiële effecten van een nieuwe Cao-Wsw. Bij de berekening van de loonkosten Wsw voor 2013 zijn de navolgende aannames gehanteerd. De verwachting is dat de Wsw lonen voor 2012 niet meer zullen worden geïndexeerd. Voor 2013 is rekening gehouden met een gemiddelde loonstijging van 0,75% en een verhoging van de minimum lonen per 1 januari 2013 van 0,75% en per 1 juli 2013 eveneens 0,75%. De gemiddelde lastendruk van sociale lasten en pensioenpremies is voor de begroting van 2013 gelijk gehouden op het niveau van 2012. Het aantal deelnemers Wsw zal in 2013 verder afnemen van 1.014 in 2012 naar 989 in 2013 vanwege een afname van de hoogte van de taakstelling.

Personele bezetting Wsw:					
Aantal Wsw werknemers (personen)			989,0	1.014,1	1.039,0
Aantal Wsw werknemers (fte)			860,0	885,1	913,4
Uitkeringen Wsw:					
Ontvangen ziekengelden			15.000-	15.000-	14.595-
Ontvangen arbeidsongeschiktheidsuitkeringen			40.000-	40.000-	76.227-
Totaal uitkeringen Wsw			55.000-	55.000-	90.823-
Vervoerskosten Wsw:					
Kosten besloten vervoer			-	43.007	100.804
Reiskostenvergoeding woon-werk			371.800	404.265	507.409
Overige reiskostenvergoedingen			23.660	25.804	21.880
Totaal vervoerskosten Wsw			395.460	473.075	630.094
Eigen bijdragen			0	-	1.121-
Totaal vervoerskosten Wsw +/- eigen bijdrage			395.460	473.075	628.973

De vervoerskosten Wsw worden in hoofdzaak bepaald door de regeling 'tegemoetkoming woon-werkverkeer' zoals deze in de Cao Wsw is vastgelegd.

Overige kosten Wsw:					
Bedrijfsgeneeskundige zorg			126.750	129.021	116.368
Voorlichting & vorming art. 49 & vakonderwijs art. 50			118.300	134.870	122.835
Vakbondscontributie			-	4.387	-
Werk- en veiligheidskleding			76.050	70.531	62.521
Feesten en recepties			21.125	21.934	13.475
Kosten kerstpakketten			21.125	21.503	24.094
Diverse kosten			8.450	17.203	1.408
Totaal overige kosten Wsw:			371.800	399.447	340.701

Personeelskosten Wsw (vervolg):					
Werkgeverssubsidies begeleid werken:					
Werkgeverssubsidies begeleid werken					
			126.969	343.845	85.171
Personele bezetting Wsw begeleid werken:					
Aantal Wsw werknemers (fte)			15,0	25,0	14,0

Werkgevers die Wsw medewerkers van Paswerk in dienst hebben in het kader van begeleid werken ontvangen van Paswerk een subsidie ter grootte van het productiviteitsverlies wat deze medewerkers hebben als gevolg van hun arbeidshandicap. Het totaalbedrag wat hiervoor begroot is bedraagt € 126.969 voor 15,0 Fte begeleid werken.

Subsidieresultaat WIW:					
Subsidieresultaat (voormalig) WIW:					
			9.000-	12.792-	14.196-
Personele bezetting (voormalig) WIW:					
Aantal WIW werknemers (dienstverbanden)			13,0	15,0	15,0
Aantal WIW werknemers (fte)			12,1	13,9	13,9

<u>Vervolg toelichting op de programmarekening</u>					
			2013	2012	2011
			Begroting	Begroting	Werkelijk
Personele kosten ambtelijke medewerkers:					
Loonkosten ambtelijke medewerkers:					
Bruto lonen			1.776.432	1.714.322	1.923.544
Sociale lasten			224.444	209.417	221.538
Pensioenpremies			231.458	204.813	234.329
Totaal loonkosten ambtelijke werknemers:			2.232.334	2.128.551	2.379.411
Personele bezetting ambtelijke medewerkers:					
Aantal ambtelijke medewerkers (fte):			100,5	107,3	114,0
Uitkeringen ambtelijke werknemers:					
Betaalde ziekengelden en uitgekeerde wachtgelden			-	-	6.400
Betaalde en ontvangen arbeidsongeschiktheidsuitkeringen			5.756	15.000	9.945
Totaal uitkeringen ambtelijke werknemers			5.756	15.000	3.545
Vervoerskosten ambtelijke werknemers:					
Reiskostenvergoedingen woon-werk			24.308	22.332	34.735
Overige reiskostenvergoedingen			41.209	48.800	50.717
Totaal vervoerskosten ambtelijke werknemers			65.516	71.132	85.452
Doorbelaste loon- en personeelskosten:					
Stichting Epilepsie Instellingen Nederland (S.E.I.N.)			630.114	665.918	768.399
Personeel WZK B.V.			3.817.840	4.096.691	3.979.217
Totaal doorbelaste loonkosten ambtelijke werknemers			4.447.954	4.762.609	4.747.615

In de bezetting van ambtelijk medewerkers zijn opgenomen de ingehuurd arbeidskrachten van de Stichting Epilepsie Instellingen Nederland (SEIN) en Personeel WZK B.V.

De laatst vigerende Cao-gemeenten liep af op 1 juni 2011. De onderhandelingen over de nieuwe Cao zijn thans nog niet afgerond. Voor de begroting van de loonkosten van het ambtelijk personeel is uitgegaan van de afspraken zoals die medio 2012 bekend zijn.

Dit betekent per 1 januari 2012 een loonstijging van 1 procent en per 1 april 2012 eveneens 1 procent. Voor 2013 wordt er vanuitgegaan dat er geen indexatie van de lonen zal worden toegepast. De gemiddelde lastendruk van sociale lasten en pensioenpremies is in de begroting van 2013 op hetzelfde niveau gehouden als dat van 2012.

Het aantal fte's komt voor 2013 uit op 100,5. Er zijn geen vacatures opgenomen voor mogelijk vrijkomende posities of nieuwe functies.

Vervolg toelichting op de programmarekening					
			2013	2012	2011
			Begroting	Begroting	Werkelijk
Overige kosten ambtelijke werknemers:					
Kosten ondernemingsraad			15.000	12.500	6.681
Kosten gepensioneerden			8.000	18.000	13.384
Kosten ingehuurd arbeidskrachten			123.200	107.180	272.009
Bedrijfsgeneeskundige zorg			30.000	33.000	37.659
Opleidingskosten			108.000	112.000	117.699
Wervingskosten			2.500	12.000	4.794
Bijeenkomsten en recepties			9.000	24.000	7.642
Diverse kosten			9.000	7.000	3.988
Totaal overige kosten ambtelijke werknemers			304.700	325.680	463.854
Aanwending voorziening ambtelijk werknemers					
Aanwending voorziening personeel			-	-	175.794
Totaal aanwending voorziening personeel			-	-	175.794
Overige kosten:					
Afschrijvingen immateriële en materiële vaste activa:					
Gronden en voorzieningen aan terreinen			17.386	18.555	19.490
Gebouwen			525.734	516.424	519.611
Vervoermiddelen			216.716	248.974	257.505
Machines, apparaten en installaties			235.090	280.832	267.956
Overige materiële vaste activa			11.643	13.755	143.848
Totaal afschrijvingen			1.006.569	1.078.540	1.208.409
Voor een nadere specificatie van de investeringen zie overzicht: investeringen materiële vaste activa.					
Rente:					
Rentelasten:					
Rente langlopende leningen BNG			144.631	149.291	170.262
Rente kasgeldleningen BNG			85.796	210.000	76.140
Rente rekening-courant Werkpas BV			14.820	-	11.162
Overige rentelasten			40.000	32.000	-
Totaal rentelasten			285.247	391.291	257.565
Rentebaten:					
Rente over saldi bij BNG, ING bank en Postbank			-	-	1.836
Rente rekening-courant Werkpas B.V.			-	12.500	679
Totaal rentebaten			-	12.500	2.516
Saldo rente baten & lasten			285.247	378.791	255.049
Voor een nadere specificatie van de langlopende leningen zie overzicht: staat van geldleningen met een looptijd langer dan één jaar.					

Vervolg toelichting op de programmarekening					
			2013	2012	2011
			Begroting	Begroting	Werkelijk
Huur:					
Gebouwen, installaties & erfpachtcanon			86.000	92.000	85.978
Overige bedrijfs- & transportmiddelen			141.500	171.510	160.161
Totaal huur			227.500	263.510	246.139
Onderhoudskosten:					
Gebouwen, terreinen & installaties			261.800	296.000	203.125
Machines, hard- & software, inventaris & vervoermiddelen			568.040	630.275	528.364
Kleine aanschaffingen			111.600	99.150	95.361
Schoonmaakkosten & wilafvoer			55.000	46.180	40.264
			996.440	1.071.605	867.113
Vrijval (-) resp. dotatie (+) voorziening groot onderhoud			-	-	-
Totaal onderhoudskosten			996.440	1.071.605	867.113
Kosten energieverbruik:					
Elektriciteit			165.000	182.000	184.671
Gas			124.000	100.000	101.399
Water			12.000	13.000	12.226
Brandstof machines & vervoermiddelen			204.000	160.000	180.762
Totaal kosten energieverbruik			505.000	455.000	479.058
Belastingen en verzekeringen:					
Totaal belastingen en verzekeringen			233.400	236.000	223.376

Onder de kosten van belastingen en verzekeringen zijn opgenomen onroerendezaakbelasting, waterschapsbelasting, milieubelasting, heffing waterkwaliteit, wegenbelasting motorvoertuigen en kosten van bedrijfsverzekeringen.

Algemene kosten:					
Indirecte productiekosten:					
Verpakkingsmateriaal & orderkosten			28.150	28.250	24.744
Opslag-, distributie- & vrachtkosten			26.100	17.400	66.661
Totaal indirecte productiekosten			54.250	45.650	91.405

Commerciële kosten:					
Reclame & acquisitiekosten			19.800	27.250	25.256
Advertentiekosten			4.500	4.350	5.838
Totaal commerciële kosten			24.300	31.600	31.094

Algemene kosten (vervolg):					
<u>Kosten dienstverlening derden:</u>					
Advieskosten derden			92.500	100.000	117.064
Salarisverwerking derden			48.000	54.000	59.413
Totaal kosten dienstverlening derden			140.500	154.000	176.477
<u>Overige algemene kosten:</u>					
Kantoorkosten			201.675	223.228	166.528
Beveiligingskosten			29.520	54.000	52.573
Accountantskosten			45.000	48.000	38.880
Vergader- en representatiekosten			18.000	15.000	22.733
Presentie- en vacatiegelden			-	1.500	-
Kosten kantine (kosten minus opbrengsten)			64.000	74.500	93.312
Kosten personeelsblad			-	-	13.680
Diverse kosten			46.500	71.400	16.733
Totaal overige algemene kosten			404.695	487.628	404.439
Totaal algemene kosten			623.745	718.878	703.415
Diverse kosten:					
Kosten afboeking oninbare vorderingen			25.000	45.000	12.032
Mutatie voorziening dubieuze debiteuren			-	-	23.548
Kosten uit voorgaande boekjaren			-	5.000	-
Diverse kosten			15.000	15.000	3.218
Totaal diverse kosten			40.000	65.000	38.797
Resultaat deelnemingen:					
Werkpas Holding BV			-	12.250	527.000
Werkpas BV			-	27.223	-
Werkdag BV			-	23.711	-
Personeel WZK BV			-	57.349	-
Leerwerkbedrijven Kennemerland BV			-	-	-
Totaal resultaat deelnemingen:			-	41.588	527.000
			2013	2012	2011
			Begroting	Begroting	Werkelijk
Incidentele baten (+) en lasten (-):					
<u>Incidentele baten (+):</u>					
Boekwinst desinvesteringen materiële vaste activa			-	-	12.118
<u>Incidentele lasten (-):</u>					
Boekverlies desinvesteringen materiële vaste activa			-	-	2.047
Totaal incidentele baten (+) en lasten (-):			-	-	10.071
Bijdrage deelnemende gemeenten			-	539.226	-

Bijlage II: reserves, voorzieningen & geldleningen

Staat van reserves en voorzieningen										
(bedragen in Euro)										
						Boekwaarde	Dotaties	Ontrekkingen	Boekwaarde	
						31-12-2012	2013	2013	31-12-2013	
Omschrijving										
Reserves:										
Algemene reserve						5.864.698	0	0	5.864.698	
Totaal reserves						5.864.698	0	0	5.864.698	
6. Staat van geldleningen met een looptijd van langer dan één jaar										
(bedragen in Euro)										
Jaar lening	Looptijd in jaren	Oorspronkelijk bedrag lening	Boekwaarde 31-12-2012	Opname 2013	Aflossing 2013	Boekwaarde 31-12-2013	Rente %	Bedrag rente 2013	Restant looptijd in jaren	
2004	10,0	4.000.000	800.000	0	400.000	400.000	3,40	26.827	1,00	
2006	20,0	3.500.000	2.450.000	0	175.000	2.275.000	4,32	101.304	13,00	
2012	1,6	1.500.000	1.500.000	0	0	1.500.000	1,10	16.500	0,05	
		9.000.000	4.750.000		575.000	4.175.000		144.631		

Bijlage III: investeringsoverzicht

Investeringen materiële vaste activa							31-12-2013	
Categorie en omschrijving	Kostenplaats	Soort investering	Afschrijvings-termijn	Bedrag investering	Datum investering	2013	2014	
		(V) vervanging (U) uitbreiding (R) rentabiliteit						
Gebouwen en terreinen:								
Herhuisvesting Metaal	Metaal	R	5	150.000	1-7-2013	15.041	30.000	
Totaal gebouwen en terreinen:				150.000		15.041	30.000	
Vervoermiddelen:								
Pick Up dubbele cabine Kiepend (2x)	Groen	V	6	60.000	1-7-2013	5.014	10.000	
Pick Up klein	Groen	V	6	22.000	1-7-2013	1.838	3.667	
Tractor klein (sportveld)	Groen	V	10	28.000	1-7-2013	1.404	2.800	
Schafwagen (2x)	Groen	V	10	31.000	1-7-2013	1.554	3.100	
Gazon banden Fendt tractor + velgen	Groen	V	6	7.000	1-7-2013	585	1.167	
Bus personen vervoer (2x)	Detacheren	V	5	60.000	1-7-2013	6.016	12.000	
Fiets (12x)	Paspost	V	3	6.000	1-7-2013	1.003	2.000	
Scoters	Paspost	V	5	3.600	1-7-2013	361	720	
Bestelauto	Paspost	V	5	20.000	1-7-2013	2.005	4.000	
Bus	Wielwerk	V	5	20.000	1-7-2013	2.005	4.000	
Tank / waterwagen	Groen	U	10	7.000	1-7-2013	351	700	
Totaal vervoermiddelen:				264.600		22.137	44.153	
Machines, apparaten & installaties:								
<u>Machines:</u>								
Cirkelmaaier 3 deks	Groen	V	5	59.000	1-7-2013	5.916	11.800	
Kooimaaier 3 delig	Groen	V	5	39.500	1-7-2013	3.961	7.900	
Cirkelmaaier klein (Ferris)	Groen	V	5	5.500	1-7-2013	552	1.100	
Oven (centrale keuken)	Catering	V	10	5.000	1-7-2013	251	500	
Vaatwasser (centrale keuken)	Catering	V	10	5.000	1-7-2013	251	500	
Dakbedekking herstel	Facilitair	V	10	100.000	1-7-2013	5.014	10.000	
Brandmeld- en ontruimingscentrale	Facilitair	V	10	100.000	1-7-2013	5.014	10.000	
Personen oproepsysteem (portofoon)	Facilitair	V	5	15.000	1-7-2013	1.504	3.000	
Boilers	Facilitair	V	10	15.000	1-7-2013	752	1.500	
Compressor	Facilitair	V	10	20.000	1-7-2013	1.003	2.000	
Klepelmaaier (klein)	Groen	U	3	8.500	1-7-2013	1.421	2.833	
Totaal machines:				372.500		25.637	51.133	
<u>Hardware & software:</u>								
Info groen	Groen	V	5	11.000	1-7-2013	1.103	2.200	
DTP werkstation	Drukkerij	U	5	7.500	1-7-2013	752	1.500	
DTP software	Drukkerij	U	5	5.000	1-7-2013	501	1.000	
Totaal installaties:				23.500		2.356	4.700	
Totaal machines, apparaten & installaties:				396.000		27.993	55.833	
Totaal investeringen				810.600		65.171	129.987	

Bijlage IV: meerjarenoverzicht

Meerjarenoverzicht				
(bedragen in Euro)	2011	2012	2013	2014
	Werkelijk	Begroting	Begroting	Begroting
Netto omzet	12.594.825	12.876.774	12.961.910	12.750.000
Overige opbrengsten				
Gemeentelijke bijdrage bestuurskosten	68.911	90.000	90.000	90.000
Diverse bijdragen en baten	240.088	45.000	15.000	15.000
Totaal overige opbrengsten	308.999	135.000	105.000	105.000
Totaal opbrengsten	12.903.824	13.011.774	13.066.910	12.855.000
Subsidie Wsw	24.320.372	23.256.256	22.595.795	21.616.953
Personeelskosten Wsw				
Bruto lonen	20.210.530	19.142.370	18.922.127	18.280.324
Wet vermindering afdracht	48.207	15.000	15.000	14.491
Sociale lasten en pensioenpremies	5.224.017	4.977.016	4.919.753	4.752.884
Uitkeringen	90.823	55.000	55.000	53.135
Vervoerskosten	628.973	473.075	395.460	382.047
Overige kosten	340.701	399.448	371.800	359.189
Werkgeverssubsidies begeleid w erken	85.171	343.845	126.969	122.662
Totaal personeelskosten Wsw	26.350.361	25.265.755	24.666.109	23.829.480
Subsidieresultaat Wsw	2.029.990-	2.009.499-	2.070.314-	2.212.527-
Subsidieresultaat WIW	14.196-	12.792-	9.000-	-
Personeelskosten ambtelijke medewerkers				
Bruto lonen	1.923.544	1.714.322	1.776.432	1.717.979
Sociale lasten en pensioenpremies	455.867	414.230	455.902	440.901
Uitkeringen	3.545	15.000	5.756	5.566
Vervoerskosten	85.452	71.132	65.516	63.361
Doorbelaste loonkosten derden	4.747.615	4.762.609	4.447.954	4.280.508
Overige kosten	288.061	325.680	304.700	180.711
Totaal personeelskosten ambtelijke medewerkers	7.496.994	7.302.973	7.056.261	6.689.026
Overige kosten				
Afschrijvingskosten vaste activa	1.208.409	1.078.540	1.006.569	960.000
Rente	255.049	378.791	285.247	325.000
Huur	246.139	263.510	227.500	225.000
Onderhoudskosten	867.113	1.071.605	996.440	1.015.000
Kosten energie	479.058	455.000	505.000	525.000
Belastingen en verzekeringen	223.376	236.000	233.400	225.000
Algemene kosten	703.415	718.878	623.745	585.000
Diverse kosten	38.797	65.000	40.000	30.000
Totaal overige kosten	4.021.356	4.267.324	3.917.901	3.890.000
Bedrijfsresultaat	658.712-	580.814-	13.433	63.447
Resultaat deelnemingen	527.000	41.588	-	-
Incidentele baten (+) en lasten (-)	10.071	-	-	-
Exploitatieresultaat	121.642-	539.226-	13.433	63.447
Bijdrage deelnemende gemeenten		539.226	-	-
Resultaat na bestemming	121.642-	0-	13.433	63.447

***